

Universiteit Utrecht

Wil je worden wat je ouders zijn?

Een onderzoek naar gendertypische beroepen en beroepsambities van
kinderen

Master Clinical Child, Family and Education Studies

Naam:	Lisanne Severs
Studentnummer:	7393865
Faculteit:	Sociale wetenschappen
Scriptiebegeleider:	J. Endendijk
UU-ser:	22-0006

Abstract

Previous research suggests that parents' careers may influence the gender-typical career aspirations of their children (Auger et al., 2005; Polavieja et al., 2014). This study examined whether this phenomenon occurs in the Netherlands. This research investigates if there is a relationship between the gender-typical occupations of parents and the gender-typical career aspirations of their children. Additionally, we explore whether this relationship is moderated by the gender of the child. In this study a distinction is made between the two parents (father and mother) and the gender of the child. 142 Dutch families participated in this research. These families all consisted of working parents with children between the ages of six and twelve (40% boys, 60% girls). A questionnaire and a computer task were administered to the participating families. The parents participated independently and the children under the supervision of the investigator. The following topics were discussed within the questionnaire and the computer task: stereotypical expectations about yourself with regard to career and family, explicit gender role stereotypes, implicit gender role stereotypes, gender identity, parents' professions and more. A hierarchical multiple regression analysis showed that no relation was found between the professions of the parents and the career aspirations of the children. The gender of the child also did not moderate the associations between parents' gender typicality of occupation and the gender typicality of children's occupational aspiration. It has been recommended that further research will be conducted in the future. This consecutive research should pay attention to the long-term development of children's career aspirations. It also should pay attention to the modelling function of the parents and other adults in the child's environment. The parents are important role models for the children and therefore they should encourage their children to choose a career that matches the interest and competences of the child instead of the gender. This will help to achieve gender equality in the Netherlands.

Keywords: career, gender, role models, career aspirations, parents, children, occupations

Inhoudsopgave

Abstract	1
Inleiding	3
Introductie	3
Gendertypische beroepen van ouders en gendertypische beroepsambitie van het kind	4
Genderverschil in gendertypische beroepsambitie	4
Interactie tussen gendertypische beroep ouders en sekse kind?	5
Onderzoeksvraag en hypothese	5
Methode	7
Design en participanten	7
Procedure	7
Instrumenten	8
<i>Kind en gendertypische beroepsambities</i>	8
<i>Gendertypische beroep van ouders</i>	8
Analyses	9
Resultaten	10
Discussie	13
Referenties	17

Inleiding

Introductie

Al jaren wordt er gesproken over een verschil tussen de carrières van mannen en vrouwen. Ook in 2021 is dit verschil nog steeds aanwezig. Zo blijkt uit onderzoek dat mannen vaker de leidinggevende, organisatorische posities domineren en daarmee meer macht behouden, meer mogelijkheden hebben op promotie en meer invloed hebben op de organisatiecultuur van bedrijven (Corra & Willer, 2002; Galinsky et al., 2003). Vrouwen geven daarentegen aan dat zij zich in vergelijking met hun partner vaker bezig houden met andere zaken, zoals het onderhouden van een gezin en een carrière daar vaker mee moeten combineren (Kirby, 2006). Ook komen genderverschillen naar voren wanneer er wordt gekeken naar de verschillende type beroepen die mannen en vrouwen uitoefenen. Zo blijkt uit onderzoek dat vrouwen ondervertegenwoordigd zijn binnen beroepen in de wetenschap, technologie, techniek en wiskunde (OECD, 2017a) en mannen ondervertegenwoordigd zijn in beroepen in het onderwijs en gezondheidszorg (OECD, 2017b)

Het is om meerdere redenen belangrijk dat er meer gendergelijkheid in beroepen, loopbaanontwikkeling en binnen de huiselijke sfeer komt. Volgens Grzywacz et al. (2008) wordt evenwichtige betrokkenheid bij zowel werk- als gezinsrollen geassocieerd met een groter algemeen welzijn van zowel mannen als vrouwen. Daarnaast verbetert meer genderdiversiteit in werkteams de teamsamenwerking en prestaties (Bear & Woolley, 2011), wordt door betrokkenheid van mannen in het huishouden de last van vrouwen verminderd en de relatietevredenheid tussen partners vergroot (Stevens et al., 2001). Tot slot heeft gendergelijkheid een positieve invloed op de cognitieve ontwikkeling van kinderen (Malin et al., 2014).

Genderverschillen op het gebied van carrière en gezin ontwikkelen zich al in de kindertijd (Auger et al., 2005). Zo verwachten jongens op latere leeftijd minder betrokken bij de familie en meer carrièregericht te zijn dan meisjes en de meisjes verwachten een hogere familiebetrokkenheid dan jongens (Block et al., 2018). Daarbij geven jongens aan een beroep als atleet, soldaat of monteur te ambiëren, terwijl meisjes een beroep als actrice, kapster of leerkracht beogen (Polavieja et al., 2014). Kinderen in de leeftijd tussen de zes en twaalf jaar bevinden zich in de periode waarin genderidentiteit zich het meest ontwikkelt, waarbij de nadruk ligt op genderambities en genderverwachtingen (Schroerder & Bámaca-Colbert, 2019). Het is daarom van belang om op deze leeftijd onderzoek te doen naar welke beroepsambities deze kinderen hebben en door welke factoren deze ambities voornamelijk

worden beïnvloed. In huidig onderzoek wordt gekeken naar de beroepen van ouders, gender van de ouder en het gender van het kind in relatie tot de beroepsambities van kinderen.

Gendertypische beroepen van ouders en gendertypische beroepsambitie van het kind

Binnen dit onderzoek wordt er gekeken naar de gendertypische beroepen van de ouders van het kind en wordt onderzocht of er een verband bestaat met de beroepsambities van het kind. Hierbij wordt er gekeken naar de mate waarin deze beroepsambities gendertypisch zijn. Dit houdt in of de beroepsambities van de kinderen aansluiten bij een beroep dat past bij hun gender.

Volgens de sociale leertheorie van Bandura (1977) leren kinderen door te observeren. Deze sociale leertheorie richt zich erop dat kinderen kijken naar het gedrag van een rolmodel en dit uiteindelijk na gaan doen. Daarnaast laat de theorie van Bandura zien dat deze modeling/imitatie methode veelal in de dagelijkse bezigheden thuis door kinderen wordt overgenomen, door de verschillen die zij zien tussen het gedrag van de moeder en de vader. Ook zien de kinderen welk beroep de ouders uitoefenen en welke verschillen tussen de beroepen aanwezig zijn. Doordat kinderen leren door te observeren en na te bootsen, leren de kinderen hoe mannen en vrouwen handelen. Dit zal hun toekomstige ambities en verwachtingen over carrière en gezinsleven sturen (Bandura, 1977).

Uit eerder onderzoek naar gendertypische beroepen en beroepsambities van kinderen blijkt dat jongeren hun beroepsambities sterk laten afhangen van de beroepen die hun ouders uitvoeren (Ashby & Schoon, 2010; Auger et al., 2005; Croft et al., 2014). Hierbij letten de jongeren, zowel jongens als meisjes, ook op het werkplezier en salaris (Ashby & Schoon, 2010; Polavieja et al., 2014).

Genderverschil in gendertypische beroepsambitie

Er zijn mogelijk ook genderverschillen in de mate waarin jongens en meisjes gendertypische beroepen ambiëren. Uit eerder onderzoek van Mendez en Crawford (2002) komt naar voren dat jongens bij hun beroepsambities meer kijken naar loopbanen waarbij zij hoger opgeleid dienen te zijn en meer aanzien krijgen dan hun vrouwelijke leeftijdsgenoten. Meisjes lijken volgens dit onderzoek een breder scala aan interesses te hebben bij hun beroepsambities. Zo kijken de meisjes naast aanzien ook naar de verdeling tussen mannen en vrouwen op de werkvloer, naar banen waarbij zij assertief moeten zijn, vertrouwen krijgen en de kans op ontwikkeling groot blijft (Ashby & Schoon, 2010). Daarentegen zijn jongens meer gericht op carrières die minder expressieve eigenschappen vereisen dan banen die hier meer op gericht zijn, simpelweg omdat deze niet aansluiten bij de gendertypische verwachtingen (Mendez &

Crawford, 2002). Recenter onderzoek van Dasgupta en Stout (2014) bevestigt dat meisjes meer openstaan voor niet-gendertypische beroepen. Zo zijn er steeds meer meisjes die een ambitie hebben voor beroepen in de wetenschap, technologie, techniek en wiskunde, terwijl dit voorheen eerder aansloot bij de gendertypische beroepen voor mannen (Dasgupta & Stout, 2014). In de huidige studie zal worden gekeken of deze bevindingen ook te generaliseren zijn naar kinderen in Nederland.

Interactie tussen gendertypische beroep ouders en sekse kind?

Het gender van het kind en de gendertypische beroepen van ouders interacteren mogelijk ook met elkaar in relatie tot de (gendertypische) beroepsambities van kinderen.

Volgens het ‘*Same-sex imitation-effect*’ imiteren zowel jongens als meisjes vooral modellen van hetzelfde geslacht (Bussey & Perry, 1982). Op basis daarvan kan verwacht worden dat de gendertypische beroepsambitie van jongens vooral gerelateerd is aan de mate waarin het beroep van hun vader gendertypisch is, terwijl de gendertypische beroepsambitie van meisjes vooral gerelateerd is aan in hoeverre het beroep van de moeder gendertypisch is. Volgens Bandura (1977) lijkt dit modellerings-effect meer aanwezig voor kinderen en ouder van hetzelfde geslacht omdat deze rolmodellen meer informatie verschaffen over wat passend gedrag is voor het geslacht. Zo kopiëren meisjes vaker het gedrag van de moeder en jongens vaker het gedrag van de vader.

Enkele studies vonden inderdaad een same-sex modellerings-effect tussen de carrière- en gezinsambities van het kind vergeleken met de ouders van hetzelfde geslacht (Fulcher & Coyle, 2011), terwijl anderen dat modellerings-effect niet vonden (Croft et al., 2014; Platt & Polavieja, 2016). Doordat er in het verleden verschillende resultaten zijn gevonden, is het relevant om meer onderzoek te doen naar dit verband.

Onderzoeksvraag en hypothese

Samenvattend staat in de huidige studie de volgende onderzoeksvraag centraal:

Is er een relatie tussen hoe gendertypisch het beroep van de ouders (vader en moeder) is en hoe gendertypisch het beroep dat hun kinderen later uit willen voeren is, en is deze relatie anders voor jongens en meisjes?.

Hierbij zijn de volgende hypothesen opgesteld:

- Een meer gendertypisch beroep van de ouder (vader/moeder) is gerelateerd aan een meer gendertypische beroepsambitie voor kinderen
- Jongens ambiëren een meer gendertypisch beroep dan meisjes.

- De relatie tussen het beroep van vader en de beroepsambitie van kinderen is sterker voor jongens dan voor meisjes.
- De relatie tussen het beroep van moeder en de beroepsambitie van kinderen is sterker voor meisjes dan voor jongens.

Methode

Design en participanten

Er is antwoord gezocht op de gestelde onderzoeksvraag door middel van een correlationeel kwantitatief onderzoek. Bij de uitvoer van dit onderzoek werd gebruik gemaakt van een bestaande dataset.

Studentenassistenten (Bachelor- en Masterstudenten van de opleiding Clinical Child, Family and Education Studies) van de Universiteit Utrecht hebben binnen hun persoonlijke netwerken gezocht naar Nederlandse gezinnen die voldeden aan de eis van de doelpopulatie. De doelpopulatie betrof gezinnen met minimaal één kind met een leeftijd tussen de zes en twaalf jaar oud, omdat deze periode van belang is voor de ontwikkeling van eventuele gendertypische beroepsambities (Schroeder & Bámaca-Colbert, 2019). Binnen deze periode ontwikkelen kinderen hun eigen zelfconcept met betrekking tot gender (Block et al., 2018). Deze zelfconcepten verklaren mogelijk genderverschillen binnen de beroepsambities van kinderen (Block et al., 2018). De studentassistenten benaderden de gezinnen via twee informatiebronnen (persoonlijk of via e-mail).

Tussen september 2018 en juni 2021 zijn gezinnen gerekruteerd om deel te nemen aan het onderzoek. In totaal namen aan het huidig onderzoek 142 gezinnen deel (139 moeders en 109 vaders), hiervan waren zes ouders alleenstaand, negen gezinnen gescheiden en de overige gezinnen tweoudergezinnen. De gezinnen bestonden zowel uit gezinnen met enkel dochters, enkel zoons als gezinnen met zoon/zonen als dochter(s). De gemiddelde leeftijd van de moeders was 42,44 jaar, de gemiddelde leeftijd van de vaders was 44,42 jaar en de gemiddelde leeftijd van de kinderen was 9,80 jaar (minimaal 6 jaar, maximaal 12 jaar). De genomen steekproef bestaat uit ouders van alle opleidingsniveaus (basisschool, middelbare school, MBO, HBO en WO). De groep kinderen uit de steekproef bestaat voor 60% uit meisjes en 40% uit jongens.

Procedure

Nadat de participanten waren gerekruteerd zijn alle deelnemende gezinnen bezocht door een student-assistent. Bij aanvang van het huisbezoek hebben alle participanten een *informed consent-formulier* ondertekend. Hierop stond onder andere beschreven hoe de persoonsgegevens zullen worden geanonimiseerd en verwerkt. Na het ondertekenen hiervan hebben alle gezinsleden een vragenlijst ingevuld en een computertaak uitgevoerd. De ouders vulden de vragenlijsten individueel van elkaar in en tijdens de uitvoer volgden zij de instructies die werden aangereikt in de online vragenlijst omgeving (LimeSurvey). De

kinderen vulden de vragenlijst in onder supervisie van de student-assistent, van hem/haar ontvingen zij verbale instructie.

Binnen de vragenlijst en de computertaak kwamen de volgende onderwerpen aan bod: stereotype verwachtingen over jezelf met betrekking tot carrière en gezin, expliciete genderrolstereotypen, impliciete genderrolstereotypen, genderidentiteit, beroep ouders, werkuren ouders, taakverdeling ouders, achtergrondgegevens ouders, familie/carrièreoriëntatie en achtergrondgegevens kind. De participanten ontvingen geen beloning voor deelname aan dit onderzoek.

Het onderzoek is goedgekeurd door de ethische commissie van Universiteit Utrecht en is geregistreerd onder nummer 22-0006.

Instrumenten

Bij het uitvoeren van de dataverzameling werd gebruik gemaakt van een vragenlijst en een computertaak. Voor de huidige studie is er gekeken naar de vragen die hieronder beschreven staan en bijbehorende schalen. Hierbij is gebruik gemaakt van de instrumenten uit het onderzoek van Endendijk (2021).

Kind en gendertypische beroepsambities

Allereerst is er gekeken naar de toekomstige loopbaanverwachtingen van kinderen. Aan kinderen werd de vraag gesteld: ‘*Wat wil je later worden?*’. De antwoorden op deze vraag zijn gecodeerd voor gendertypischheid van het gewenste beroep. Daarbij is gebruik gemaakt van de gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2021) die informatie geeft over het aandeel mannen en vrouwen in een lijst met beroepen. Voor de analyses is er gebruik gemaakt van het aandeel volwassenen met hetzelfde geslacht als het kind in een bepaald beroep dat overeenkomt met het door het kind gekozen beroep. Hogere scores ($>.50$) duiden op meer gendertypische beroepen en lagere scores ($<.50$) duiden op meer gender-atypische beroepen. Wanneer kinderen meerdere beroepen aangaven werden de verhoudingen gemiddeld. Wanneer de kinderen antwoordden met ‘ik weet het niet’ werd er een verhouding van 0.5 (neutraal) gebruikt.

Gendertypische beroep van ouders

Aan de ouders werd gevraagd welk beroep zij op moment van het invullen van de vragenlijst uitvoerden. De antwoorden op deze vragen werden gecodeerd voor gendertypischheid op dezelfde manier als hoe de gendertypische beroepsambities van kinderen zijn gecodeerd. Hierbij werd opnieuw gebruik gemaakt van hogere scores ($>.50$) die duiden op een

gendertypisch beroep en lagere scores (<.50) voor een gender-atypisch beroep. Meerdere antwoorden werden gemiddeld.

Analyses

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van een moderatieanalyse in het programma SPSS (versie 26). Binnen het onderzoek zijn drie variabelen aanwezig. De afhankelijke variabele (Y) is de beroepsambitie van het kind, de onafhankelijke variabele (X) is het beroep van ouders en de moderator (M) is het geslacht van het kind. Zowel de onafhankelijke als de afhankelijke variabele zijn gemeten op intervalniveau. De moderator in dit onderzoek is gemeten op categorisch (dichotoom) niveau (vrouw = 1, man = 0). Bij het analyseren van de data wordt een hiërarchische multiële regressieanalyse uitgevoerd.

In het eerste model van de hiërarchische multiële regressieanalyse is onderzocht of er een relatie kon worden gevonden tussen het gendertypische beroep van de ouders en de beroepsambitie van het kind. Ook is er in het eerste model onderzocht of er een relatie kon worden gevonden tussen de sekse van het kind en de beroepsambitie van het kind. In het tweede model van de hiërarchische multiële regressieanalyse is het modellerings-effect (geslacht van het kind en het gendertypische beroep van ouder) toegevoegd. Er is gekeken of er een modellering plaatsvindt op de beroepsambitie van het kind.

1 Conceptueel model

Resultaten

Assumpties

De variabelen gendertypische carrièreambities van het kind, genderstereotiepe beroep vader en genderstereotiepe beroep moeder voldoen aan de assumptie normaliteit. De *skewness statistic* liet geen grote schendingen zien. Aan de assumpties lineariteit, multicollineariteit en homoscedasticiteit werd eveneens voldaan. Er werden enkele uitbijters gevonden, echter beïnvloedden deze de dataset niet in zodanige mate dat de resultaten veranderden en daarom zijn deze in de analyses behouden. Er kan worden geconcludeerd dat aan alle assumpties is voldaan.

Beschrijvende analyse

Tabel 1 geeft de beschrijvende statistieken van de variabelen gendertypisch beroep van moeder, gendertypisch beroep van vader en de beroepsambitie van het kind. Uit onafhankelijke t-toetsen is gebleken dat er geen verschillen tussen zijn jongens en meisjes met betrekking tot de mate van gendertypische beroepsambities ($t(140) = 0.105, p = .92$). Ook kwamen geen significante verschillen naar voren tussen jongens en meisjes en de mate waarin het beroep van vader ($t(106) = 2.28, p = .63$) en moeder ($t(136) = -.01, p = .52$) gendertypisch was.

Wanneer er wordt gekeken naar de onderlinge correlaties kan worden gesteld dat er geen significante verbanden waren tussen mate waarin beroepen van vaders en moeders en beroepsambitie van kinderen gender-typisch was.

Tabel 1*Beschrijvende statistieken en bivariaten correlaties*

	<i>Correlatie beroep moeder</i>	<i>Correlatie beroep vader</i>	<i>Correlatie gendertypische beroepsambitie</i>	<i>Jongens M (SD)</i>	<i>Meisjes M (SD)</i>	<i>Totaal M (SD)</i>	<i>Min</i>	<i>Max</i>
Gendertypisch beroep van moeder (<i>N=138</i>)	-			.61 (.19)	.63 (.21)	.64 (.20)	.16	.93
Gendertypisch beroep van vader (<i>N=108</i>)	-.04	-		.61 (.24)	.72 (.22)	.68 (.23)	.16	.95
Beroepsambitie van het kind (<i>N=142</i>)	-.06	.01	-	.55 (.19)	.58 (.19)	.58 (.19)	.08	.99

*Noot: *p<.5***Uitkomsten van de analyses**

In tabel 2 wordt een overzicht gegeven van de multipale regressieanalyse (MRA) welke is uitgevoerd om te onderzoeken of er sprake is van een hoofdeffect van de onafhankelijke variabele en de moderator op de afhankelijke variabele (model 1) en of er sprake is van een interactie-effect op de afhankelijke variabele (model 2).

Wanneer er wordt gekeken naar model 1 wordt gezien dat een niet-significante 2% ($R^2 = .02$) van de variantie in gendertypische beroepsambities van de kinderen kan worden verklaard door de sekse van het kind, het gendertypische beroep van moeder ($p = .33$, $beta = -.10$) en het gendertypische beroep van vader ($p = .70$, $beta = -.11$). De drie variabelen zijn allen geen significante voorspellers voor de gendertypische beroepsambitie van het kind. Er kan worden gesteld dat er geen sprake is van een hoofdeffect van het gendertypisch beroep van ouders op de gendertypische beroepsambitie van het kind en geen hoofdeffect van sekse op de gendertypische beroepsambitie van het kind ($F(3) = 0.67$, $p = .58$). De gevonden resultaten sluiten niet aan bij de gestelde hypothesen.

In model 2 van de MRA zijn de interactietermen sekse en beroep moeder en sekse beroep vader toegevoegd aan het model. De toevoeging van deze interactietermen heeft geleid tot een niet significante toename binnen de verklaarde variantie van ongeveer 1% ($R^2 = 0,26$)

($F(5) = 0.52, p = .76$). De interactietermen zijn ook geen significante voorspellers van de beroepsambitie van kinderen. Er is dus geen sprake van een moderatie-effect. De gevonden resultaten sluiten niet aan bij de gestelde hypothese.

Tabel 2

Multipel regressieanalyse met als afhankelijke variabele de gendertypische beroepsambitie van het kind

	B	SE	[95%BI]	β	ΔR^2
Model 1					.02
Sekse	-.04	.04	[-.12, 0.4]	-1.09	
Gendertypisch beroep vader	-.03	.09	[-.20, .14]	.70	
Gendertypisch beroep moeder	-.09	.09	[-.28, .09]	.33	
Model 2					.01
Sekse	-.05	.04	[-.13, .03]	.24	
Gendertypisch beroep vader	-.04	.11	[-.27, .18]	.70	
Gendertypisch beroep moeder	-.04	.11	[-.27, .18]	.71	
Gendertypisch beroep vader * sekse	-.02	.18	[-.38, .34]	.91	
Gendertypisch beroep moeder * sekse	-.17	.22	[-.60, .26]	.43	

Noot: BI = betrouwbaarheidsinterval; N = 104; * $p < .05$

Discussie

Deze studie werd uitgevoerd om te onderzoeken of de gendertypische beroepsambities van kinderen een verband hielden met de gendertypische beroepen van de ouders. De resultaten lieten zien dat er geen relatie aanwezig was tussen de beroepsambities van de kinderen en de gendertypische beroepen van ouders. Ook werd er ook geen relatie gevonden tussen het geslacht van het kind en de beroepsambities. Ten slotte waren de associaties tussen de gendertypische beroepen van de ouders en de gendertypische beroepsambities van de kinderen niet verschillend voor jongens of meisjes.

Met betrekking tot de relatie tussen gendertypische beroepen van ouders en de beroepsambities van de kinderen werd geen ondersteuning gevonden voor de voorspelling dat de kinderen hun beroep binnen deze leeftijd veel laten afhangen van de beroepen die ouders uitoefenen (Ashby & Schoon, 2010; Auger et al., 2005; Croft et al., 2014). Onderzoek van Schroeder en Bámaca-Colbert (2019) liet zien dat kinderen tussen de zes en twaalf jaar bezig zijn met genderontwikkeling en gendertypische beroepsambities. Huidig onderzoek bevestigt dit. Het lijkt er echter op dat het gendertypische beroep van ouders hier niet de belangrijkste voorspeller van is. Een mogelijke voorspeller voor de gendertypische beroepsambities kan (sociale) media zijn. Uit onderzoek van Dyer (2018) en onderzoek van O’Keeffe en Clarke-Pearson (2011) komt naar voren dat jongeren tussen de negen en twaalf jaar oud, die actief zijn op sociale media, veel voordelen behalen uit deze platformen. Onder andere krijgen de kinderen te maken met een bredere gemeenschap aan mensen die ieder hun eigen interesses en talenten laten zien. Hierdoor wordt het wereldbeeld van de kinderen vergroot en daarmee ook het aantal rolmodellen (Dyer, 2018; O’Keeffe & Clarke-Pearson, 2011).

Omdat kinderen leren door te observeren en na te bootsen (Bandura, 1977) kan worden gezocht naar andere rolmodellen die invloed hebben op de gendertypische beroepsambities van de kinderen. Volgens Bricheno en Thronton (2007) zijn er voor kinderen meerdere rolmodellen waarmee zij zich kunnen vergelijken. De belangrijkste eisen voor een rolmodel zijn volgens Bricheno en Thronton (2017) het geslacht van het rolmodel en de sociale klasse van het rolmodel (het kind vergelijkt zichzelf meer met een rolmodel binnen dezelfde sociale klasse als hem/haarzelf). In dit geval is het mogelijk dat de kinderen bij het ontwikkelen van hun beroepsambitie meer oog hebben voor andere volwassenen uit hun omgeving dan enkel specifiek voor hun ouders.

Dat er geen sekseverschil werd gevonden in de mate van gendertypische beroepsambities was niet in overeenstemming met de hypothese dat jongens een meer

gendertypisch beroep ambiëren dan meisjes. Zoals eerder beschreven blijkt uit eerder onderzoek dat jongens minder open staan voor niet-gendertypische beroepen dan meisjes (Dasgupta & Stout, 2014) omdat dit niet aansluit bij de gendertypische verwachtingen waar jongens meer waarde aan hechten dan meisjes (Mendez & Crawford, 2002). Een mogelijke verklaring voor de niet gevonden relatie binnen huidig onderzoek kan zijn dat eerdere studies zich niet specifiek hebben gericht op de populatie in Nederland, maar op de Verenigde Staten. Volgens Plantenga en Remery (2021) is er in Nederland de laatste jaren meer aandacht voor gendergelijkheid dan in de Verenigde Staten. Volgens Chang en Milkman (2020) ligt er in Nederland een grote nadruk op gendergelijkheid op de werkvloer. In veel instanties wordt aandacht besteed aan het creëren van een gelijke verdeling tussen mannen en vrouwen op de werkvloer. Hiermee wordt gestreefd naar meer gelijkheid en minder gendertypischheid van beroepen (Chang & Milkman, 2020). Het is mogelijk dat jongens en meisjes in Nederland hierdoor minder duidelijke verschillen vertonen in de ontwikkeling van gendertypische beroepsambities.

Tegen de verwachting in is er geen ondersteuning gevonden voor het ‘same-sex imitation-effect’ (Bussy & Perry, 1982; Bandura, 1977, Bussy & Bandura, 1999). Er is geen relatie gevonden tussen de het gendertypische beroep van vader en een meer gendertypische beroepsambitie voor de jongens. Ook is er geen relatie gevonden tussen het gendertypische beroep van moeder en een meer gendertypische beroepsambitie van meisjes. Eerder onderzoek leverde gemengde resultaten op met betrekking tot de rolmodellen van hetzelfde geslacht en de beroepsambities van de kinderen (Croft, et al., 2014; Polavieja et al., 2014; Wiese en Freund, 2011). Zo komt uit onderzoek van Wiese en Freund (2011) komt naar voren dat bij het ontwikkelen van beroepsambities en een visie op beroepsomstandigheden, kinderen vaker een voorbeeld nemen aan de ouder van het tegenovergestelde geslacht. Uit huidig onderzoek komt naar voren dat beide ouders een belangrijk rolmodel zijn voor hun kinderen, en de kinderen hun beroepsambities niet sterker laten afhangen van de ouder van hetzelfde geslacht dan de ouder van het tegenovergestelde geslacht. De combinatie van de ouders en hun beroepsambities kan dus mogelijk gezamenlijk bepalend zijn voor de beroepsambities van het kind.

Deze studie bevat zowel sterke kanten, zoals een sterke dataverzamelingsstrategie bestaande uit gemengde methoden (de computertaak, de oudervragenlijsten en de kindvragenlijst) en een grote steekproef (N=142) (Wester, 2021), als limitaties. De limitaties worden hieronder besproken.

Ten eerste is er binnen de huidige studie gebruik gemaakt van een selecte steekproef, de gemakssteekproef. Volgens Stratton (2021) en Sharma (2017) heeft het nemen van een selecte steekproef als nadeel dat deze steekproefmethode minder objectief is dan een aselechte steekproef. De resultaten van een selecte steekproef hebben een lage externe validiteit en zijn hierdoor niet zomaar te generaliseren naar de gehele populatie.

Een andere limitatie aan het huidige onderzoek is het correlatieve design. Volgens Quirós et al. (2017) en Jawale (2020) heeft correlatief onderzoek als nadeel dat er vaak geen directe oorzaak en gevolg kan worden afgeleid, het vaak een lage interne en externe validiteit bedraagt, geen lange termijn effecten in beeld worden gebracht en er geen reden wordt gegeven voor het bestaan van een mogelijke correlatie. Hierdoor kunnen de resultaten van huidig onderzoek niet gegeneraliseerd worden naar alle Nederlandse gezinnen.

Tot slot wordt er tijdens de dataverzameling van dit onderzoek door slechts één item de gendertypische beroepsambities van kinderen in kaart gebracht. De kinderen krijgen enkel de vraag welk beroep zij ambiëren, en er wordt niet doorgevraagd naar de achterliggende reden van deze keuze. Mogelijk schetst dit een beperkt beeld van de beroepsambities van de kinderen.

Wanneer er wordt gekeken naar het uitgevoerde onderzoek, de bijbehorende theorie en de limitaties kunnen verschillende adviezen voor vervolgonderzoek worden geformuleerd. Allereerst wordt het aangeraden om bij vervolgonderzoek gebruik te maken van een aselechte steekproefmethode. Volgens Stratton (2021) biedt een aselechte steekproef een hogere externe validiteit waardoor de resultaten beter te generaliseren zijn naar de gehele populatie dan bij een selecte steekproef. Ook wordt geadviseerd om het correlatieve design van het onderzoek te vervangen door een longitudinaal onderzoek. Op deze manier worden de langetermijneffecten van de ontwikkelende beroepsambities van de kinderen in kaart gebracht (Campbell et al., 1986). Ook kan op deze manier in kaart worden gebracht of het same-sex imitation-effect te generaliseren valt op de Nederlandse populatie.

Samengevat toonde dit onderzoek aan dat de gendertypische beroepsambities van ouders in Nederland geen directe relatie heeft met de gendertypische beroepsambities van de kinderen, ongeacht het geslacht van het kind. Een praktische implicatie van deze bevinding is dat zowel de vaders en de moeders zich bewust moeten zijn van hun rol binnen de ontwikkeling van gendertypische beroepsambities van de kinderen. Hierbij kunnen zij letten op hoe zij communiceren over hun eigen beroep en hoe zij communiceren over het beroep van hun partner. Ook is het van belang dat de ouders zich bewust raken van de huidige

genderongelijkheid in beroepen en hoe Nederland bezig is met het verminderen van deze ongelijkheid. Verder is het relevant om de verschillende rolmodellen van de kinderen in kaart te brengen. Op deze manier kan mogelijk worden achterhaalt waar de gendertypische beroepsambities, die kinderen al op jonge leeftijd hebben, vandaan komen. Om ervoor te zorgen dat de kinderen een beroepskeuze maken die passen bij de interesses van het kind, in plaats van bij het geslacht van het kind, kunnen de ouders de kinderen kennis laten maken met veel verschillende beroepen.

Referentias

- Ashby, J. S., & Schoon, I. (2010). Career success: The role of teenage career aspirations, ambition value and gender in predicting adult social status and earnings. *Journal of Vocational Behavior*, 77(3), 350–360. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2010.06.006>
- Auger, R. W., Blackhurst, A. E., and Wahl, K. H. (2005). The development of elementary-aged 484 children's career aspirations and expectations. *Prof. Sch. Couns.* 8, 322-329. <https://www.jstor.org/stable/42732626>
- Bandura, A. (1972). Modeling Theory: Some Traditions, Trends, and Disputes¹¹The research reported in this paper was supported by Research Grant M-5162 for the National Institute of Mental health, united states Public health Services. *Recent Trends in Social Learning Theory*, 35–61. <https://doi.org/10.1016/b978-0-12-545050-8.50008-0>
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191–215. <https://doi.org/10.1037/0033-295x.84.2.191>
- Bear, J. B., & Woolley, A. W. (2011). The role of gender in team collaboration and performance. *Interdisciplinary Science Reviews*, 36(2), 146–153. <https://doi.org/10.1179/030801811x13013181961473>
- Bricheno, P., & Thornton, M. (2007). Role model, hero or champion? Children's views concerning role models. *Educational Research*, 49(4), 383–396. <https://doi.org/10.1080/00131880701717230>
- Browne, K. R. (2006). Evolved sex differences and occupational segregation. *Journal of Organizational Behavior*, 27(2), 143–162. <https://doi.org/10.1002/job.349>
- Bussey, K., & Bandura, A. (1984). Influence of gender constancy and social power on sex-linked modeling. *Journal of Personality and Social Psychology*, 47(6), 1292–1302. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.47.6.1292>
- Bussey, K., & Perry, D. (1982). Same-sex imitation: The avoidance of cross-sex models or the acceptance of same-sex models? *Sex Roles*, 8(7). <https://doi.org/10.1007/bf00287572>
- Block, K., Gonzalez, A. M., Schmader, T., and Baron, A. S. (2018). Early gender differences in core values predict anticipated family versus career orientation. *Psychol. Sci.* 29, 1540-1547. <https://doi.org/10.1177/0956797618776942>

- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2005, 21 november). *Een toptien van mannen- en vrouwenberoepen*. Geraadpleegd op 25 oktober 2021, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2005/47/een-toptien-van-mannen-en-vrouwenberoepen>
- Campbell, R. T., Mutran, E., & Parker, R. N. (1986). Longitudinal Design and Longitudinal Analysis. *Research on Aging*, 8(4), 480–502.
<https://doi.org/10.1177/0164027586008004003>
- Chang, E. H., & Milkman, K. L. (2020). Improving decisions that affect gender equality in the workplace. *Organizational Dynamics*, 49(1), 100709.
<https://doi.org/10.1016/j.orgdyn.2019.03.002>
- Corra, M., & Willer, D. (2002). The gatekeeper. *Sociological Theory*, 20, 180–207.
- Croft, A., Schmader, T., Block, K., & Baron, A. S. (2014). The Second Shift Reflected in the Second Generation. *Psychological Science*, 25(7), 1418–1428.
<https://doi.org/10.1177/0956797614533968>
- Dasgupta, N., & Stout, J. G. (2014). Girls and Women in Science, Technology, Engineering, and Mathematics. *Policy Insights from the Behavioral and Brain Sciences*, 1(1), 21–29. <https://doi.org/10.1177/2372732214549471>
- Dyer, T. (2018). The Effects of Social Media on Children. *Dalhousie Journal of Interdisciplinary Management*, 14. <https://doi.org/10.5931/djim.v14i0.7855>
- Endendijk, J.J., & Portengen, C.M. (2021). Children's Views About Their Future Career and Family Involvement: Associations With Children's Gender Identity and Parent's Involvement in Work and Family Roles. *Utrecht University*
- Fulcher, M., & Coyle, E. F. (2011). Breadwinner and caregiver: A cross-sectional analysis of children's and emerging adults' visions of their future family roles. *British Journal of Developmental Psychology*, 29(2), 330–346. <https://doi.org/10.1111/j.2044-835x.2011.02026.x>
- Galinsky, E., Salmond, K., Bond, J. T., Kropf, M. B., Moore, M., & Harrington, B. (2003). *Leaders in A Global Economy Research*. Families and Work Institute. Geraadpleegd op 16 november 2021, van <https://www.familiesandwork.org/research/leaders-in-a-global-economy-research/>
- Grzywacz, J. G., Butler, A. B., & Almeida, D. M. (2008). Work, Family, and Health: Work–Family Balance as a Protective Factor Against Stresses of Daily Life. *The Changing Realities of Work and Family*, 194–215. <https://doi.org/10.1002/9781444305272.ch10>

- Jawale, K. V. (2020). The advantages and Disadvantages of Synthesizing of Arylarsonic Acids The advantages and Disadvantages of Synthesizing f Arylarsonic Acids The advantages and Disadvantages of Synthesizing. *International Journal of Pharmaceutical Research*, 12(1), 183–190.
<https://doi.org/10.31838/ijpr/2020.12.01.154>
- Malin, J. L., Cabrera, N. J., & Rowe, M. L. (2014). Low-income minority mothers' and fathers' reading and children's interest: Longitudinal contributions to children's receptive vocabulary skills. *Early Childhood Research Quarterly*, 29(4), 425–432.
<https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2014.04.010>
- Mendez, L. M. R., & Crawford, K. M. (2002). Gender-Role Stereotyping and Career Aspirations: A Comparison of Gifted Early Adolescent Boys and Girls. *Journal of Secondary Gifted Education*, 13(3), 96–107. <https://doi.org/10.4219/jsge-2002-375>
- OECD (2017a). Education at a Glance 2017: OECD Indicators. OECD Publishing, Paris.
<https://dx.doi.org/10.1787/eag-2017-en> [geraadpleegd op 25 oktober 2021]
- OECD (2017b). The Pursuit of Gender Equality: An Uphill Battle. OECD Publishing, Paris,
<https://doi.org/10.1787/9789264281318-en> [geraadpleegd op 25 oktober 2021]
- O'Keeffe, G. S., & Clarke-Pearson, K. (2011). The Impact of Social Media on Children, Adolescents, and Families. *Pediatrics*, 127(4), 800–804.
<https://doi.org/10.1542/peds.2011-0054>
- Plantenga, J., & Remery, C. (2021, 31 augustus). *The Policy on Gender Equality in Netherlands*. Policy Commons. Geraadpleegd op 2 mei 2022, van
<https://policycommons.net/artifacts/1335942/the-policy-on-gender-equality-in-netherlands/1942753/>
- Polavieja, J. G., & Platt, L. (2014). Nurse or Mechanic? The Role of Parental Socialization and Children's Personality in the Formation of Sex-Typed Occupational Aspirations. *Social Forces*, 93(1), 31–61. <https://doi.org/10.1093/sf/sou051>
- Wiese, B. S., & Freund, A. M. (2011). Parents as role models: Parental behavior affects adolescents' plans for work involvement. *International Journal of Behavioral Development*, 35(3), 218–224. <https://doi.org/10.1177/0165025411398182>
- Schroeder, K. M., & Bámaca-Colbert, M. Y. (2019). Cultural Underpinnings of Gender Development: Studying Gender Among Children of Immigrants. *Child Development*. Published. <https://doi.org/10.1111/cdev.13265>

- Sharma, G. (2017). Pros and cons of different sampling techniques. *International journal of applied research*, 3(7), 749-752.
- Stevens, B., Ackerman, A. S., Albrecht, B. A., Brown, A. R., & Stevens, D. E. (2001, 1 juli). Simulations of Trade Wind Cumuli under a Strong Inversion. *ResearchGate*.
https://www.researchgate.net/publication/46626723_Simulations_of_Trade_Wind_Cumuli_under_a_Strong_Inversion
- Stratton, S. J. (2021). Population Research: Convenience Sampling Strategies. *Prehospital and Disaster Medicine*, 36(4), 373–374. <https://doi.org/10.1017/s1049023x21000649>
- Wester, F. (2021). Hoe groot moet mijn steekproef zijn? *KWALON*, 26(3).
<https://doi.org/10.5117/kwalon2021.3.008.west>
- Wiese, B. S., & Freund, A. M. (2011). Parents as role models: Parental behavior affects adolescents' plans for work involvement. *International Journal of Behavioral Development*, 35(3), 218–224. <https://doi.org/10.1177/0165025411398182>